

BABEL JAARBERICHT 2018

Zaanse eigen(zinnig)heid in de Metropool (vervolg)

Zaanse eigen(zinnig)heid in de Metropoolregio (vervolg)

2018 was het vierde (en afsluitende) jaarprogramma van stichting Babel, het Zaanse architectuurplatform, binnen ons beleidsplan voor de periode 2015 – 2018.

Het is de ambitie van Babel om een breed publiek te interesseren voor ontwikkelingen op het gebied van architectuur & ontwerp en ruimtelijke kwaliteit & leefklimaat in de Zaanstreek, om geïnteresseerden te betrekken bij actuele discussies en om beslissingen van overheid en marktpartijen te beïnvloeden met zinvolle argumenten.

Voor het jaarprogramma 2018 kozen we hetzelfde overkoepelende thema als in 2017, omdat het onverkort actueel was: Zaanse eigen (zinnig)heid in de metropoolregio. Actueel, omdat in 2018 de nieuw gekozen gemeenteraad van Zaanstad en het nieuwe College van B&W de koers moesten gaan uitzetten voor de ontwikkeling van Zaanstad binnen de Metropoolregio Amsterdam. Met veel impact voor de bestaande kernen, wijken en buurten. Want op de horizon staat een stip van 20.000 nieuwe woningen, bij voorkeur te bouwen zonder aantasting van het omringende landschap en buitengebied.

Babel wil een breed spectrum aan doelgroepen bereiken:

- geïnteresseerden in architectuur en ontwerp, wonend in de Zaanstreek, maar ook bezoekers uit nabije en wijdere omstreken;
- belanghebbenden en betrokken bij actuele ontwikkelingen en projecten;
- professionele ontwerpers, opdrachtgevers en adviseurs;
- medewerkers, politici en bestuurders bij de lokale overheid.
- Kinderen en jongeren.

De activiteiten, die Babel in 2018 organiseerde, staan samengevat in dit Jaarbericht. Bij elke activiteit kan worden doorgelinkt naar een uitgebreider verslag en meer informatie.

Voorwoord	pag. 3
Informatiebijeenkomst over verbinding Zaandam-Zuid en Amsterdam-Noord	pag. 4
Verslag van de week “Verstedelijking”	pag. 6
Willen we een Sahara aan de zaan?	pag. 7
Onze aanbevelingen aan het nieuwe college	pag. 9
Zaanse Dag van de Architectuur	pag. 11
Documentaire “Plannen voor Plaats” tijdens Zaanse Filmfestival	pag. 13
Uitreiking Babel Architectuurprijs 2018	pag. 14
Vergezichten over de Achtersluispolder – toekomstige schakel tussen A’dam havenstad en Zaanstad	pag. 17
Viering 15 jaar Babel	pag. 18
BabelCinema: Documentaire ‘Plannen voor Plaats’	pag. 19
Archigids/Cultuurmenu	pag. 20
Programmaraad en organisatie	pag. 21
Colofon	pag. 22

Voorwoord

15 Jaar

Ooit begonnen als architectencafé, heeft Babel zich ontwikkeld tot een podium waar ontwerpers en plannenmakers in discussie gaan met het publiek over actuele thema's in de Zaanstreek. Over de kwaliteit van bouwprojecten en van het landschap en de openbare ruimte. Met informatieve presentaties van geslaagde projecten en met confrontatie van uiteenlopende argumenten hopen we professionals, actieve bewoners, ondernemers, en politici van informatie te voorzien, waar ze wat aan hebben bij hun activiteiten en beslissingen. In de hoop, dat het in de Zaanstreek weer een stapje mooier, duurzamer en leefbaarder wordt.

In oktober 2018 organiseerden we de jaarlijkse Vriendendag van Babel met de mensen, die onze activiteiten met hun financiële bijdrage mede mogelijk maken. We deden dat in het prachtige, van de ondergang geredde Gebouw 8 op het Hembrugterrein. Daar stond de megamaquette van Havenstad Amsterdam. Die misschien nog beter de naam Havenstad Amsterdam – Zaandam kan dragen. Want de maquette geeft een fascinerend beeld van de mogelijke transformatie van de grote havengebieden, van Coenhaven tot en met de Achtersluispolder. Natuurlijk, het is toekomstmuziek. En het zijn nog helemaal geen concrete uitvoeringsplannen. Maar het geeft wel aan waar de discussie over gaat, namelijk de nieuwe groeisput in de metropoolregio Amsterdam. Waarbij Amsterdam en Zaanstad, tenminste het zuidelijk deel van Zaanstad, steeds meer naar elkaar toe groeien. Op 5 oktober 2018 organiseerden we samen met de Academie van Bouwkunst een discussie over de Achtersluispolder met architecten en stedenbouwkundig ontwerpers op basis van visionaire studies van derdejaars studenten. In 2019 gaan we verder op dit thema; met de vraag wat dit allemaal gaat betekenen voor de bestaande stad.

In dit jaarbericht doen we beknopt verslag van de activiteiten, die we in 2018 organiseerden. Het is een gevarieerd geheel. Wie geïnteresseerd is in meer informatie kan bij ieder onderwerp doorklikken naar een uitgebreider verslag. Twee activiteiten haal ik even naar voren.

Dankzij de bijdragen van bestaande en nieuwe sponsors hebben we de Zaanse architectuurprijs weer tot leven kunnen wekken. Het thema voor 2018 was, hoe toepasselijk in de Zaanstreek, 'transformatie en herbestemming'. De jury koos Bjarne Mastenbroek van architectenbureau Search aan tot winnaar, met zijn fenomenale ontwerp voor de transformatie van een stolpboerderij in Jisp. De Babel architectuurprijs organiseren we tweejaarlijks. De volgende ronde is dus in 2020. Gezien de huidige hausse in bouwprojecten hopen we op veel aantrekkelijke nominaties voor de prijs.

De Dag van de Architectuur organiseerden we in juni 2018, in enthousiaste samenwerking met Hemlab, voor kinderen. Ze gingen onder begeleiding van 'echte' architecten aan de slag met tekenen, knippen en plakken om een mooi huis te ontwerpen. We vroegen de kinderen om een huis voor de nieuwe burgemeester te ontwerpen. Aan het eind van de dag kwam burgemeester Jan Hamming met zijn vrouw alle producten van de trotse jonge architecten bekijken en koos een winnaar. Maar eigenlijk waren ze allemaal mooi.

Graag bedank ik onze vrijwilligers, onze vrienden, sponsors en financiers voor het mogelijk maken van onze activiteiten in 2018. Graag tot ziens in 2019.

Robert Leferink
voorzitter Stichting Babel, Zaans architectuurplatform
Februari 2019

Informatiebijeenkomst

14 februari 2018

Verbinding Zaandam-Zuid en Amsterdam-Noord

Hoe Zaan-IJ Amsterdam en Zaandam kan verbinden

De gemeenten Amsterdam en Zaanstad stellen een gezamenlijk toekomstplan op voor het gebied ten noorden van het IJ en het Noordzeekanaal. Het toekomstplan richt zich specifiek op de bedrijventerreinen Cornelis Douwes in Amsterdam, de Achtersluispolder in Zaanstad en de Noorder IJ plas. In dit plan wordt onder meer gekeken naar mogelijkheden om op de bedrijventerreinen Cornelis Douwes en Achtersluispolder bedrijfsfuncties, woonfuncties en voorzieningen te mengen. Ook omliggende gebieden, zoals het Hembrug terrein en Poelenburg, komen in beeld. Inmiddels is er verrassend veel beleidsontwikkeling op gang gebracht door beide gemeenten. De provincie Noord-Holland onderschrijft deze ontwikkeling en ondersteunt dit proces.

Maar er ontstaat door dit bestuurlijk enthousiasme wel het belang om zowel de hogere schaalniveaus als de beleving op straat verbonden te krijgen. Die hogere schaalniveaus moeten verantwoorden waarom beide steden langs de noordzijde van het Noordzeekanaal verbinding zoeken. Vervolgens moeten die hogere doelen aannemelijk gemaakt worden voor de inwoners van beide steden, in het bijzonder Zaandam en Amsterdam Noord, om een dergelijk kostbaar ontwikkelingsproces te kunnen rechtvaardigen.

Babel wilde dus graag op zoek naar de mening van het Zaanse publiek over deze ontwikkeling. Ziet men kansen of bedreigingen? Moet je op deze manier Amsterdam meer toegankelijk maken voor de Zaanter om van haar voorzieningen te kunnen profiteren of wil Amsterdam juist iets meer ontspannen door langs deze route overdruk te laten ontsnappen richting de randgebieden van de stad. Zou het voor Zaanstad een aantrekkelijke versterking zijn van de stad kunnen worden als de Achtersluispolder en haar omgeving geen achterkant, maar een voorkant van de stad gaat worden?

Allerlei vragen waarop antwoorden gegeven moeten worden, enerzijds om beleidsmakers kritisch tegenspel te bieden, anderzijds om de kwaliteit van de besluitvorming aan te jagen.

Om het Zaanse publiek te informeren, waren voor deze avond sprekers uitgenodigd die veel weten over deze ontwikkeling. Zij hadden voor hun gemeente bijgedragen aan deze plannen:

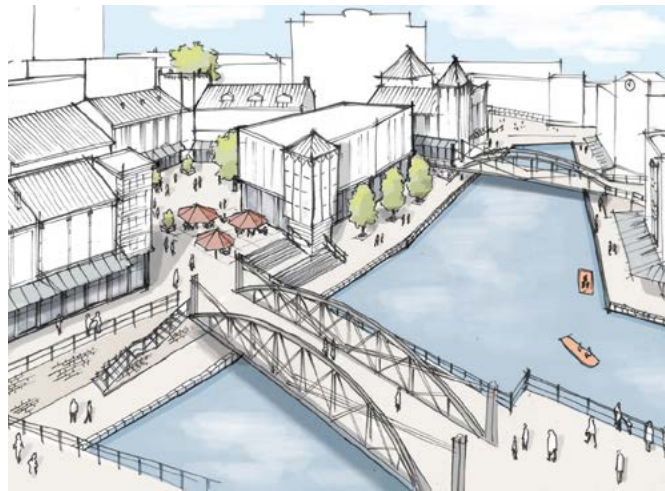
- Arnoud Beens (Gemeente Zaanstad) lichtte het plan 'ZaanIJ' toe,
- Bart Vlaanderen (Gemeente Amsterdam) legde uit wat 'Havenstad' moet gaan worden
- Frits Palmboom (MAAK.meester Zaanstad) lichtte de ambities vanuit de nota 'MaakZaanstad' toe.

Uiteraard kregen bezoekers van de avond de gelegenheid om vragen te stellen of hun mening te geven.

[Link naar verslag en meer info](#)

(advertentie)

MOLLINK PPHP
SOETERS

Sjoerd Soeters en Joep Mollink bundelen per 1 januari 2019 de krachten onder de naam Mollink Soeters PPHP. Met deze stap gaan zij samen werken aan architectonische en stedenbouwkundige ontwerpen onder het motto van PPHP: Pleasant Places Happy People, waarin de menselijke maat, het menselijke welbevinden en daarmee een gelukkige samenleving de hoofddoelstellingen zijn.

De overeenkomst in opvatting, in combinatie met het complementaire karakter van hun ervaring, stellen Sjoerd Soeters en Joep Mollink in staat met een versterkt elan voort te bouwen aan hun oeuvre en de bureauorganisatie te verstevigen.

“Pleasant Places Happy People” is het motto en de doelstelling waarmee wij aan stedenbouwkundige en architectonische projecten werken.

Projecten: Particulier woonhuis IJburg, Holland Park, Herontwikkeling North Aud Block, NY (USA), Toren 4 Holland Park 2019

KERKSTRAAT 204
1017 GV AMSTERDAM
020 624 29 39
INFO@PPHP.NL
WWW.PPHP.NL

Zaanstad groeit

8 t/m 16 maart 2018

Verslag van de week "Verstedelijking"

Er komen veel nieuwe inwoners bij. Wat betekent dat voor hoe we straks met elkaar wonen en leven in de stad? Staan we iedere dag in de file om de stad in en uit te komen? Kunnen we onze auto nog wel kwijt? Blijft er nog wel genoeg buitenruimte en groen over? Is het wel gezond om in zo'n 'verdichte' stad te wonen? Voelt Zaanstad nog wel Zaanse en wat is dat eigenlijk: 'Zaans'? Je kunt het ook omdraaien. Ontwikkeling betekent ook kansen, nieuwe uitdagingen en nieuwe mogelijkheden. Een stad is immers nooit 'af'.

"Hoe zou Zaanstad er over 20 jaar uit moeten zien wil het een prettige en leefbare plek zijn om in te wonen, te werken, met elkaar te leven en vrije tijd door te brengen? Wat moet er de komende jaren gebeuren om er voor te zorgen dat we de goede kant uit gaan?"

In de week van 8 maart tot en met 16 maart heeft Platform Aan de Zaan in samenwerking met architectuurcentrum Babel, ondersteund door gemeente Zaanstad, Zaanse geluiden opgehaald over verstedelijking.

[Link naar verslagen](#)

(advertentie)

WONEN & WERKEN IN MOOIE GEBOUWEN

JH BAKKER BOUWPROJECTEN BV

Mooitehuur.nl

info@jhbakker.nl / 075 810 0000

Bijeenkomst over klimaatadaptatie

15 mei 2018

Willen we een Sahara aan de Zaan?

"Hoe krijgen we iedereen zover om klimaatbewust te worden"

De temperatuur was zomers warm op de avond van de 15e mei. Het was een klein maar betrokken gezelschap van toehoorders en actief participierenden tijdens de plenaire discussie en groepsdiscussie over dit 'verhitte thema'. Men was voornemens of al bezig met verduurzaming van de veelal eigen woning en indien aanwezig tuin. De avond was een inspiratie voor hen en in de discussie ook voor elkaar, zo bleek.

Harmke van Dam (Gemeente Zaanstad) en Alex Ooijevaar (Anteagroup), ieder vanuit hun opdracht samenwerkend voor de gemeente Zaanstad, gaven een duo presentatie over de visie, uitvoeringsaspecten en kansen van het Groen- en waterplan, met als einddoel: een waardevol, aantrekkelijk en klimaatbestendig Zaanstad.

Danielle Schouten, al eerder te gast bij de startbijeenkomst in oktober 2011, vertelde over de initiatieven die ze in opdracht van de gemeente Zaanstad mocht ontwikkelen en realiseren gericht op bewoners, ondernemers en organisaties. Dit om het bewustzijn te bevorderen van het nemen van klimaat adaptatieve maatregelen en de effecten van praktische en vaak betaalbare ingrepen of aanschaf in hun eigen omgeving. Als 'klimaatmissionaris' ijvert ze onder meer voor meer groen en minder tegels in de tuin ('tegel eruit, groen of houtsnippers erin'), de aanschaf van een regenton om regenwater op te vangen en te hergebruiken. Op diverse locaties in Zaanstad organiseert ze regelmatig Klimaatcafés, geeft ze informatie en presenteert acties, zoals tegemoetkoming in de kosten bij de aanleg van geveltuintjes en de aanschaf van die regenton. Door in gesprek te gaan en de effecten van het wel of niet maatregelen nemen inzichtelijk te maken, heeft ze al veel Zaankanters weten te overtuigen.

Na de pauze ging het publiek samen met de gast-sprekers in gesprek met elkaar aan de hand van een aantal vragen als:

- Hoe krijgen we iedereen zover om klimaatbewust te worden en hoe zou jij dat aanpakken?
- Wat verwacht je van de overheid, gemeente, corporaties, bouwpartijen, projectontwikkelaars, bedrijven en bewoners?
- Stel, je burens laten hun voor- en achtertuin betegelen. Zeg je daar iets van en zo ja... hoe pak je dat aan?
- Zou je klimaatambassadeur willen worden. Welke hulp kun je dan gebruiken?

- Hoe denk je dat er financiële winst te behalen is (=verdienmodel) met klimaatadaptatie?
- Rekening houdend met het veranderend klimaat, wat ga je vanaf morgen anders doen?

Vervolg Bijeenkomst over klimaatadaptatie

(advertentie)

Vervolgens vond een plenaire terugkoppeling plaats en was er ruimte om aan de gastsprekers vragen te stellen. 'Hoe creëer je voor iedereen klimaatbewustzijn en dus gedragsverandering, ook voor de mensen die hier vanavond niet zijn?' was een vraag die velen hadden en waarop het centrale antwoord was: veel tijd en aandacht investeren, herhalen van de boodschap en met concrete behapbare voorbeelden komen. Hopelijk niet pas dan als er zich een noodsituatie voor doet...

Sander Scheper van Sempergreen gaf ter afsluiting een presentatie over zijn bedrijf dat groene daken en gevels produceert als klimaatbestendige, duurzame en natuurlijke ingreep. Groen in de bebouwde omgeving, niet alleen omdat het mooi en rustgevend is, maar ook om water op te vangen, gebouwen op natuurlijke wijze te isoleren tegen kou en hitte en om CO₂-uitstoot op te vangen. Een hoopvolle, inspirerende afsluiting.

 Voor uitgebreid verslag

Samen zorgen voor behoud van de Zaanse architectuur.

Rabobank Zaanstreek sponsort Stichting Babel. Stichting Babel creëert een platform waar kennis en ervaringen omtrent Zaanse architectuur, stedelijke ontwikkeling en vormgeving worden gedeeld. Rabobank Zaanstreek draagt hier graag haar steentje aan bij.

Kom maar op met de toekomst

Aanbevelingen

Onze aanbevelingen aan het nieuwe College van B&W van Zaanstad

Acties voor de Zaan-stad van de toekomst.

De afgelopen jaren heeft Babel, Zaans architectuurplatform enthousiast gewerkt aan het leveren van bijdrage aan de ontwikkelingsstrategie van Zaanstad. Aan de kant van de Gemeente hebben wij daarvoor veel belangstelling bewerkt, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Ook de komende vier jaar willen wij onze bijdrage leveren en hebben daarom de vrijheid genomen om een aantal voorstellen te doen richting een nieuw gemeentebestuur.

Zaanstad wil een stad zijn waar mensen met plezier wonen, werken en leren; door te zorgen voor meer en betere woningen, voldoende werkgelegenheid, verbindingen en voorzieningen, voor de Zaankanters van vandaag én voor nieuwe inwoners. Wat is daar voor nodig? En wat verwachten we van het nieuwe College? Een groep betrokken en deskundige vrijwilligers van architectuurcentrum Babel wilde met dit pamflet een aantal belangrijke onderwerpen voor de nabije en verdere toekomst onder de aandacht brengen van het nieuwe gemeentebestuur.

Bouwen aan kwaliteit en diversiteit

Te veel wordt bij gebiedsontwikkeling uitgegaan van standaardtypen woningen en te weinig rekening gehouden met flexibiliteit, mogelijkheden om uit te breiden, combinaties met werken. Kortom, de woning als hub in vele netwerken. Maar denk ook aan woongebouwen met een multifunctionele plint, die kan veranderen van winkel naar woning en vice versa.

Samen wonen en zorg

Stimuleer wooncorporaties en bouwondernemers tot het (ver-)bouwen van samenwooncomplexen met

gemeenschappelijke voorzieningen rondom een gezamenlijke buitenruimte. Waardeer en ondersteun burger(woon)initiatieven, stel een startsubsidie, een gemeentegarantie bij koopgroepen en grond tegen sociaal verantwoorde grondprijzen beschikbaar.

Behoud en benut onze cultuurhistorie

Mocht op bepaalde locaties sloop onvermijdelijk zijn, dan is het belangrijk dat de gemeente ontwikkelaars krachtig stimuleert om een nieuwe vertaling te maken van de context en eigenheid van de plek en de streek. Dus niet imiteren, maar interpreteren!

Houd de Zaanoevers zichtbaar en toegankelijk

De Zaan is en blijft een belangrijke levensader voor de stad. Verbind aan alle bouwplannen langs de Zaan harde voorwaarden dat de oever meer zichtbaar en openbaar toegankelijk wordt.

Beter omgaan met de openbare ruimte

Betrek bij gebiedsontwikkeling de inrichting en onderhoud van de openbare ruimte vanaf de start. Wijs plekken aan die het waard zijn om te verbeteren en toon ambitie om die aan te pakken.

Op weg naar een circulaire stad

Zaanstad kan met zijn geschiedenis van functiemenging, houtbouwtraditie en maakindustrie hierin een voortrekkersrol vervullen. Zoek contacten en allianties met Eindhoven, Nijmegen, Amsterdam en andere steden die hierin al grote stappen maken, dan kan de ambitie omhoog.

Meer diversiteit in woonwijken

Wijken en buurten die nu een eenzijdige bevolkingsamenstelling kennen van mensen met lage inkomens en/of met een migrantenachtergrond, kunnen zich ontwikkelen tot aantrekkelijke gemengde wijken door wijkvernieuwing meer te organiseren rond de ambities en wooncarrière van de snelgroeiende midden-groepen.

Veranderende economie

Lege winkelpanden zijn 'het begin van het einde'. Stimuleer/faciliteer/subsidieer tijdelijk gebruik en zet daar, in samenwerking met de markt, ontwikkelaars op. Stimuleer transformatie naar andere bestemmingen en maak dat planologisch mogelijk.

Beter bereikbare stad

Door verdichting van de stad neemt de druk op de hoofdwegen-infrastructuur toe. Op een lager schaalniveau is het belangrijk om de verbinding tussen het oostelijk en westelijk deel van de gemeente door ondertunneling van delen van de spoorlijn te verbeteren. Dat creëert in de noord/zuid-richting kansen!

Groen en water

Babel koestert het groen en water in en om de stad. Gezien de verdichtingsopgave vragen we extra aandacht voor het verder verbeteren van bestaand groen en waterberging in de stad. Ook de buitengebieden moeten we koesteren.

Babel wil hieraan bijdragen door actuele vraagstukken te agenderen door middel van kritische debatten met de stad vanuit uiteenlopende gezichtspunten en door gevraagd en ongevraagd te adviseren, door jongeren bij actuele opgaven te betrekken, o.a. via ontwerp-ateliers, door inspirerende voorbeelden uit binnen en buitenland te presenteren.

Architectuurcentrum Babel, 21 maart 2018

Link naar aanbevelingen

(advertentie)

Ruim een miljoen Europeanen wonen in wijken en buurten waarin onze hand herkenbaar is

Bij BPD houden we ons bezig met één van onze eerste levensbehoeften: wonen. Met woningen, woonwijken en alle woonwensen die er leven in de landen waarin we actief zijn: Nederland en Duitsland. Sinds onze oprichting hebben wij de bouw van meer dan 340.000 woningen mogelijk gemaakt en vandaag wonen ruim een miljoen Europeanen in woonwijken waarin onze hand herkenbaar is. We willen

een bijdrage leveren aan het verwezenlijken van dynamische woon en leefomgevingen. Die rust, ruimte en geborgenheid bieden en als ontmoetingsplek ook activiteiten in de openbare ruimte aanmoedigen. Dit doen we ook in uw regio, zoals in De Bannehoven, debannehoven.nl.

Kijk voor meer nieuwbouwprojecten en leefomgevingen op bpd.nl.

bpd
bouwfonds property development

Onderdeel van Rabobank

Zaanse Dag van de Architectuur

2 juni 2018

Ontwerp en bouw een huis voor de nieuwe burgemeester

De oude Honigfabriek in Koog aan de Zaan was op 2 juni, de Zaanse Dag van de Architectuur, de plaats waar kinderen van 7-13 jaar uitgedaagd werden een huis te ontwerpen en te bouwen. Zó bijzonder dat de burgemeester van Zaanstad er wel zou willen wonen. De locatie, de Honigfabriek in Koog aan de Zaan, is een inspirerende locatie, waar de fantasie over het bouwen van je eigen toekomst gestimuleerd werd.

(advertentie)

Anouk Reintjens,
Ontwikkelingsmanager bij AM

"Het winnende plan de 'Eilanden van Hain' wordt de eerste energieneutrale, waterrijke woonwijk in Zaanstad met circa 235 grondgebonden woningen. Het plan, gebaseerd op de principes van de oude dorpen in de Zaanstreek, voorziet in een hechte samenwerking met Staatsbosbeheer waardoor toekomstige bewoners volop in de natuur leven."

Inspirerende en duurzame leefomgevingen bedenken en ontwikkelen, dat is de passie van AM. Met ons business model 'I AM YOU' werken wij samen met belanghebbenden op basis van conceptuele kracht, innovatie en co-creatie. Wij doen dit betrokken, creatief, daadkrachtig, transparant en vol bezieling. AM zorgt hiermee voor kwaliteit van ruimte én kwaliteit van leven: Inspiring Space.

www.am.nl

Vervolg Zaanse Dag van de Architectuur

Om 12.00 uur en om 14.30 gingen de kinderen aan het werk. Het begon met een rondleiding van architect Eva Stache door de vroegere Honigfabriek, waarbij de deelnemers konden zien in welke ruimten er vroeger bijvoorbeeld puddingpoeder werd gemaakt.

Daarna inspireerde Robert Leferink (voorzitter van Babel) de kinderen om zich architect te gaan voelen.

De deelnemers werkten in groepjes, waarbij ze werden begeleid door Zaanse architecten.

Van karton, papier en piepschuim – en wat ze daar verder ook maar bij wilden gebruiken – bouwden ze een bijzonder huis.

De burgemeester en zijn vrouw kwamen zelf de prijzen uitreiken.

Ook dit jaar was AM de hoofdsponsor van dit evenement.

 [Link naar verslag](#)

Documentaire

3 juni 2018

Plannen voor Plaats tijdens Zaans Filmfestival

Babel organiseerde binnen het filmfestival deze actuele documentaire in het teken van de verdichtingsopgave van de steden met ruimte voor stedelijke vergroening. Te gast was Jacob Spaander, die overtuigt is van de waarde van groene ontmoetingsplekken ('post-zegelparkjes') en het burgerinitiatief Eco aan de Zaan en deelnam aan het nagesprek.

De (Belgische) documentaire "Plannen voor Plaats" uit 2017, is gemaakt in opdracht van Team Vlaams Bouwmeester door Nic Balthazar.

De film liet zien dat een mindswitch over hoe we wonen en bouwen, over stedelijke ontwikkeling of over mobiliteit niet in het teken hoeft te staan van bezuiniging, versobering of verlies. Ze kan juist de sleutel bieden tot een meer kwalitatieve, gezonde, meer sociale en inclusieve leefomgeving.

Nic Balthazar en Vlaams Bouwmeester Leo Van Broeck namen ons mee op een tocht langs Vlaamse wegen, dorpen en steden, op zoek naar vernieuwende ruimtelijke projecten en frisse ideeën over de inrichting van onze leefomgeving. Aan de hand van inspirerende voorbeelden en van gesprekken met deskundigen en vernieuwers liet de film zien hoe het beter kan. Door de juiste inzet van architectuur, stedenbouw en landschapsontwerp kan een nieuw ruimtelijk model worden ontwikkeld dat winsten oplevert voor iedereen.

Gast spreker was Jacob Spaander.

 [Link naar verslag](#)

Architectuurprijs 2018

22 juni 2018

Uitreiking

Babel Architectuurprijs 2018

Op 22 juni 2018 vond de uitreiking van de Babel Architectuurprijs 2018 plaats in Wormerveer. Gastheer was woningcorporatie Parteon. Het thema was transformatie, hergebruik en herbestemming van bestaande gebouwen. Met als afbakening: gerealiseerd en in gebruik genomen in 2015 - 2017 in de gemeenten Zaanstad, Oostzaan en Wormerland.

Negen bijzondere gebouwen in de Zaanstreek waren genomineerd voor de Babel Architectuurprijs 2018. (Afbeeldingen zijn te zien op het voorblad van dit jaarbericht).

Woongebouw Ons Belang in Zaandam, de watertoren in Assendelft, de molenshuur in Nauerna, Lab 44 en Bind op het Hembrugterrein, een stolp in Jisp, de multifunctionele accommodatie in het centrum van Wormer en de Zandijkerkerk en brouwerij Hoop in Zandijk streden om de hoogste eer.

Vijf keer eerder is de Zaanse architectuurprijs uitgereikt. Voor het laatst in 2012. Ter gelegenheid van het 15-jarig bestaan plaatste het Zaanse architectuurplatform Babel opnieuw een bijzonder bouwproject in de schijnwerpers.

“Door transformatie en herbestemming van (industriële) erfgoed ontstaan op unieke locaties unieke gebouwen”, zo zei Babel-voorzitter Robert Leferink. “Met de uitreiking van de Babel Architectuurprijsvraag 2018 willen we de aandacht vestigen op onze pareltjes en stimuleren dat nog veel meer oudere gebouwen een nieuw leven krijgen.”

Een kerk, een laboratorium, een transformatorhuis, een kantoor, een supermarkt, een watertoren, een

molenshuur, een boerderij en een ontmoetingsruimte kregen de afgelopen jaren een ander aanzien. Een onafhankelijke jury onder voorzitterschap van de Amsterdamse architect Hans van Heeswijk maakte uit welk complex de meeste waardering verdient.

De Babel Architectuurprijs 2018 is gewonnen door de Amsterdamse architect Bjarne Mastenbroek voor zijn ontwerp van de 'skewed stolp' in Jisp. Met behoud van het karakteristieke beeld heeft architectenbureau SeARCH een oude boerderij tot een modern en comfortabel woonhuis getransformeerd.

parteon

Vervolg Architectuurprijs 2018

De onafhankelijke jury onder voorzitterschap van architect Hans van Heeswijk koos unaniem voor de stolp. "Bij de andere inzendingen hebben we beslist goede ideeën gezien, maar vertoonde de uitvoering te vaak tekortkomingen."

Niet alleen was volgens de jury het idee voor de stolp goed. De opgave past bij de stijl van SeArch, aldus Van Heeswijk. "De architect is door de particuliere opdrachtgever niet gevraagd een iconisch ontwerp te leveren, maar om een boerderij in te passen in zijn omgeving." Bjarne Mastenbroek heeft, zo zegt de juryvoorzitter, vervolgens in materialen, details en zichtlijnen een voorbeeldige uitwerking gerealiseerd. Verder heeft de jury waardering voor de zekere eigenwijsheid in het ontwerp. "De ruimtelijkheid van de woning is bijzonder. Het gebouw heeft bijvoorbeeld twee trappen. Daardoor ontstaat een ruimtelijk circuit en krijgt de woning nog meer kwaliteit. Kortom: alles is goed."

De Babel Architectuurprijs 2018 werd door Rob Berkhout, locoburgemeester van Wormerland overhandigd aan de architect. Met de uitreiking van de Babel Architectuurprijsvraag 2018 wil Babel stimuleren dat nog veel meer oudere gebouwen een nieuw leven krijgen. Babel heeft het voornemen de Babel Architectuurprijs in 2020 opnieuw uit te reiken.

[Link naar verslag](#)

[Link naar genomineerde gebouwen](#)

Stichting Gebroeders Visser

'Verheugend is de opbloeiende belangstelling voor de klassieke Zaanse houtbouw. Een echt Zaanse product. Met hout kun je alle kanten uit. Hout heeft de toekomst.'

Wij staan voor het in stand houden van bestaande en op basis van de traditionele Zaanse Bouwstijl te stichten karakteristieke Zaanse bouwwerken, molens en ornamenten die voor de Zaanstreek van cultureel-historisch belang zijn.

www.stichtinggebroedersvisser.nl
info@stichtinggebroedersvisser.nl

DE KUNST VAN HET BOUWEN

ZAANTHEATER gerealiseerd in 1998

Heerhugowaard www.botbouw.nl

Betrokken bouwers

HSB ■ Slobbeland 10 ■ 1131 AB Volendam ■ 0299-398900 ■ www.hsb-volendam.nl

SMIT'S BOUWBEDRIJF BV

bouwers voor het leven

Vergezichten over de Achtersluispolder

5 oktober 2018

Toekomstige schakel tussen A'dam havenstad en Zaanstad

Op vrijdagmiddag 5 oktober organiseerde Babel (Zaans Architectuurplatform) in samenwerking met de Amsterdamse Academie van Bouwkunst en de gemeente Zaanstad (MAAK.Zaanstad) een bijeenkomst met ontwerpers en studenten over de mogelijke lange termijn transformatie van de Achtersluispolder.

De bijeenkomst had als motto de vraag meegekregen: "Hoe gaat de Achtersluispolder Amsterdam en Zaanstad verbinden".

Wie nu vanuit Zaandam over de Noorder IJ- en Zeedijk fietst – om vervolgens via een stuk snelfietspad Amsterdam binnen te komen – passeert logistieke loodsen, handels- en productiebedrijven, nog meer bedrijven, vervolgens Zijkanaal H (met een paar woonboten nog net zichtbaar) en de Noorder IJplas (onzichtbaar achter de bomen). Bij Zijkanaal H zijn we dan de gemeentegrens gepasseerd.

De afstand vanaf de Noorder IJ- en Zeedijk naar de oever van Noordzeekanaal is ruim een kilometer. Een enorm gebied dus: de Achtersluispolder, het grote haven- en industriegebied aan de zuidoostkant van Zaanstad en de Noorder IJplas, natuur en waterwoon-gebied aan de Noordwestkant van Amsterdam.

De mogelijke transformatie van dit gebied tot stedelijk woon-werkgebied is sinds enige tijd onderwerp van studie. In Zaanstad als onderdeel van MAAK.Zaanstad. In Amsterdam in het kader van Havenstad Amsterdam.

Ontwerp en debatbijeenkomst

De Yada Yada Market op het Hembrugterrein was een passende locatie voor de bijeenkomst. Een dertigtal ontwerpers van verschillende disciplines, studenten, medewerkers van MAAK.Zaanstad en verdere meedenkers ging het gesprek aan over de uitdagingen voor de Achtersluispolder en het omliggende (water-) landschap, over unieke kwaliteiten en aangrijpingspunten voor herontwikkeling. Over vragen als: welke unieke kwaliteiten kan en moet een toekomstig Achtersluispolder krijgen? Hoe past een transformatie van de Achtersluispolder in het grotere verband van Noordelijke IJ-oever – Achtersluispolder – Hembrugterrein – Zaanoevers? Welke landschappelijke kwaliteiten verdienen een centrale plek in een transformatiestrategie?

De inhoudelijke input kwam van:

12 derdejaars studenten van de Academie van Bouwkunst (stedenbouw en landschapsarchitectuur). Hun ontwerpen voor een toekomstige Achtersluispolder als nieuw woon- en werkgebied in de metro-poolregio Amsterdam waren op panelen te zien. Veel van de studenten waren ook zelf aanwezig.

Ruurd Gietema (KCAP), supervisor voor de Achtersluispolder, die een aanzet voor een nieuw raamwerk presenteerde op basis van zijn ruimtelijke analyse.

 [Lees hier het verslag](#)

Viering

22 oktober 2018

15 jaar Babel

Op vrijdagmiddag 19 oktober 2018 organiseerde Babel een vriendendag voor sponsors, vrienden, en vrijwilligers van het Zaan Architectuurplatform.

Dit jaar stond de vriendendag ook in het licht van het 15 jarig bestaan van Babel.

Locatie was het Hembrugterrein in Zaandam.

Een deel van de genodigden voor de viering werd welkom geheten in Wapendepot Gebouw 8 op het Hembrugterrein in Zaandam, alwaar zij bij de mega maquette van plan Havenstad werden toegesproken door de voorzitter van Babel, Robert Leferink.

Na het verhaal over de geschiedenis van Babel, gaf Milko Buter (Visiespecialist Stedelijke Ontwikkeling | Gemeente Zaanstad) een toelichting over het plan Havenstad, waarna Co Vrouwe (voorzitter programma-raad Babel) de aanwezigen wees op de studies van de studenten van de Academie van Bouwkunst Amsterdam over de Achtersluispolder.

Tijdens de wandeling naar Lab 44 voor een borrel, een goede gelegenheid om elkaar weer eens te spreken, gaf Robert Leferink een toelichting over de ontwikkeling van het Hembrugterrein.

 [Lees hier het verslag](#)

18 november 2018

Documentaire 'Plannen voor Plaats'

Acties voor de Zaan-stad van de toekomst

Voor de tweede keer dit jaar, maar nu met andere sprekers, was deze Belgische documentaire uit 2017 van de Vlaamse Bouwmeesters te zien in, dit keer, filmtheater de Fabriek. Een actueel betoog over de verdichtingsopgave van de steden.

Werd de ruimtelijke ordening van onze Zuiderburen door voormalig burgemeester Ruud Vreeman enkele jaren geleden nog verguisd, nu lijken zij koploper te worden met deze inspirerende – en vooral noodzakelijke – frisse zienswijze.

Voor onze burens is het glashelder: we moeten krimpen met het gebruik van de ruimte en de hoofdvraag is niet óf maar hoe we dit anders gaan doen en daar ook nog beter van worden! Stedelijke verdichting niet alleen met hoogbouw, maar ook creatieve laagbouw waar wij dichter, warmer en collectiever met elkaar samenleven.

Bouwmeester Leo Van Broeck nam ons mee op een tocht langs Vlaamse wegen, dorpen en steden, op zoek naar vernieuwende ruimtelijke projecten en frisse ideeën over de (her-) inrichting van onze leefomgeving. Aan de hand van inspirerende voorbeelden en van gesprekken met deskundigen en vernieuwers liet de film zien hoe het van meer naar beter kan. Hoe de stad van morgen gezonder en groener, haar OV beter georganiseerd en 'koning' auto definitief van haar troon gestoten kan worden.

Na de vertoning gaf Dana Ponec, architecte en ambassadeur voor omgevingskwaliteit, een korte lezing over het belang, de keuzes en de kansen bij transformaties in onze ruimtelijke leefomgeving, met name waar het de ruimte tussen de gebouwen betreft. Verdichting van de stedelijke woningopgave creëert nu vaak nog een spanningsveld tussen de ruimtelijke ambities en enkele functionele opgaves, wat keuzes soms moeizaam maken. Dana is in Zaanstad o.a. nauw betrokken bij renovatie, transformatie en uitbreiding van Poelenburg en bij de ontwikkelingen in het Oostzijderveld.

Onder de bezielende leiding van bouwdeskundige en journalist Bert Pots, vond hierna een gesprek met het publiek plaats over langs welke nieuwe wegen we – ook in Zaanstad – samen kunnen komen tot een daadwerkelijke duurzame leefomgeving.

(advertentie)

**Business Center
BedrijvigeBij**

www.bedrijvigebij.nl
075 622 65 22

**Flexibel op maat verhuur van
kantoor-, atelier-, opslag
en bedrijfsruimten**

Lees hier het verslag van
Dana Ponec

Archigids/Cultuurmenu

Babel Archigids

Babel Archigids organiseerde dit jaar 14 rondleidingen te voet of per fiets over, houtbouw, herbestemming industriële architectuur, Zaanse ruimtes en Inverdan, nieuw centrum Zaandam. Belangstellenden konden eens per maand op zondag (van maart t/m november) meelopen of fietsen met een van de rondleidingen. Op de website is alle informatie te vinden. Via Facebook en Twitter Babel Archigids was nieuws over de rondleidingen te volgen. Ook werden op aanvraag op andere dagen rondleidingen of fietsexcursies voor groepen, bedrijven, scholen en instellingen gegeven voor een aangepast bedrag.

Dit jaar zelfs een rondleiding in het Duits. Hierbij kwamen de "oortjes" heel goed van pas.

Cultuurmenu

Het Cultuurmenu Zaanstreek is een project van het Zaanse primair onderwijs en FluXus. In 2016 is Babel Archigids van start gegaan met een speciaal aanbod voor het basisonderwijs. Onder de titel "In Zaanstad staat een huis", zijn twee rondleidingen opgezet, gericht op leerlingen in de groepen 7 en 8. Ook dit jaar hadden zich weer verschillende scholen ingeschreven.

Programmaraad en organisatie

Leden programmaraad

- Els Bakker,
mede eigenaar Bureau op het Plein
- Joke Bosch,
interim cultureel manager communicatie marketing
- Paul Carree,
architect
- Anton Faas,
evenementencoördinator
- Lean van 't Hooft,
beleidsadviseur kunst en cultuur
- Martijn van der Hout,
architect
- Leontine de Koning,
hoofd organisatie bij KNRM
- Cees Kruit,
architect
- Ishak Önen,
architect
- Piet Oudega,
voorm. Wethouder Zaanstad
- Marga Palmboom,
allround administratieve ondersteuner
- Bert Pots,
gespreksleider, journalist
- Marieke Ros,
senior beleidsadviseur
- Dick Schilp,
verkeersplanoloog
- Hans Staller,
strategisch beleidsadviseur
- Ria Steenaart,
voorm. directeur Dienst stadsontwikkeling Milieu en Beheer
- Gerrit Teders,
stedenbouwkundige
- Co Vrouwe,
voorzitter programmaraad
- Nicolette Zwart,
secretariële ondersteuning

Bestuur

Voorzitter:

- Robert Leferink,
management en advies

Secretaris:

- Louise Verra,
fulltime vrijwilligster

Penningmeester:

- Louis Groen,
voorm. vakbondsbestuurder FNV en voorm. raadslid

Algemene leden bestuur

- Albert Groothuizen,
zelfstandige in projectmanagement
- Co Vrouwe,
management en advies vastgoed & ontwikkeling
- Guido Voss,
advocaat

Comité van Aanbeveling

- Jan Bolhoeve,
voorm. directie en bestuurslid woningstichting Eigen Haard
- Allard Jolles,
wnd. Dir. Portefeuillestrategie Rijksvastgoedberderijf
- Jan Overtoom,
Regiomanager Bouwend Nederland
- Sjoerd Soeters,
architect en supervisor Inverdan
- Dennis Straat,
gedeputeerde provincie Utrecht
- Peter Tange,
burgemeester Wormerland
- Cees Tip,
directeur-bestuurder Intermaris

Colofon

Teksten

Diverse Babels

Coverfoto/Fotografie

Lean van 't Hooft, Hans Staller, Nicolette Zwart, Zwartwoud

Architectuurprijs: Antim Photography (De Omslag), Iwan Baan (Skewed stolph), Pascal Fielmich (Watertoren), HenNK architectuur (gebouw Bind), Ineke Krijf (Zaandijkerkerk), De Orkaan (Ons Belang), Bert Pots (molen de Paauw), Bastiaan van 't Veer (Lab44, Brouwerij Hoop), Jan Vonk (prijsuitreiking)

Illustraties

- Hanneke de Graaf (Sahara aan de Zaan, DvdA, ZaanIJ-A'dam)
- Olivier Reijke (Verstedelijking)

Redactie, eindredactie en vormgeving

Louise Verra, Nicolette Zwart, Shannon Zwart

Hoofdsponsors/projectponsors

- Academie van Bouwkunst, Amsterdam (mini-symposium Achtersluispolder)
- AM Vastgoed, Utrecht (Dag van de Architectuur)
- Bot Bouw, Heerhugowaard (Babel architectuurprijs 2018)
- BPD, Haarlem
- Congresred.nl (Babel architectuurprijs 2018)
- Gemeente Zaanstad
- HVMS makelaars, Zaandam (Babel architectuurprijs 2018)
- Parteon, Wormerveer (Babel architectuurprijs 2018)
- PP HP, Amsterdam
- Rabobank Zaanstreek e.o., Zaandam
- Stichting gebroeders Visser, Zaandam (Babel architectuurprijs 2018)

Sponsors

- Aannemingsbedrijf Sturm, Zaandam
- Adviesbureau Ir. Th. List, Zaandam
- Albert Groothuizen projectmanagement b.v., Zaandijk
- Architectenburo Cees van Luit, Krommenie
- Business Center BedrijvigeBij, Zaandam
- BOA bouwkundig ontwerp en advies b.v., Assendelft
- Bouwbedrijf Nieuwe Maten, Wormerveer
- Bouwbedrijf Somass B.V., Zaandijk
- Bouwers van Braam-Minnesma B.V., Wormerveer
- Common Affairs, Amsterdam
- Constructiebureau Tentij B.V., Heemskerk
- Duin, Bloem en Voss advocaten, Zaandam
- HenNK architectuur en interieurarchitectuur, Zaandam
- HSB, Volendam
- J.H. Bakker bouwprojecten b.v., Zaandam
- Kuijs Reinder Kakes Makelaar, Zaandam
- Timmerfabriek Visser, Zaandam
- VEKA Zaan B.V., Zaandam
- Vereniging Zaans Erfgoed, Zaandam
- VOF Kantoren Zaanstad, Wormerveer
- Zaannotarissen, Zaandam

Dankzij de financiële steun van de sponsors en vele 'Vrienden van Babel' zijn alle activiteiten, veelal kosteloos en met veel tijd en inzet georganiseerd door de leden van de programmaraad, mede mogelijk gemaakt. Onze dank gaat natuurlijk ook uit naar de medewerking en medewerkers van al onze bezochte locaties en het belangstellende publiek bij onze activiteiten.

Wij hebben in dit jaarbericht wederom ons best gedaan alle betrokkenen die op enigerlei andere wijze Babel hebben ondersteund zo zorgvuldig mogelijk bij de activiteiten te vermelden. Iedere inzet voor alle vormen van bijdrages is uiterst gewaardeerd.

© 2019 Uitgave Stichting Babel Musical 23,
1507 TS Zaandam
T: 075 - 670 58 05
W: www.stichting-babel.nl
E: info@stichting-babel.nl

De activiteiten van Stichting Babel zijn mede mogelijk gemaakt door een subsidie van de gemeente Zaanstad.

